

plébánia-templomban ünnepélyes «Te Deum» tartott, melyben Berényi apát nagy segédlettel celebrált.

Marosvásárhelyen az isteni szolgálatot a plébánia-templomban Kovács apát felváltva végezte. Jelen voltak a városi hatóságok, a megye tisztikara, a királyi tábla, az ügyészség, a főispánok, a törvényszék, a közös hadsereg stb.

Tóth Lőrinc jubileumát ötvenedik akadémiai tagaságának évfordulójára az este ülte meg a nagy tud. akadémia esküdt családias zárt körben a Főherceg szülői nagy termében, ugyanott, a hol most ötödik év (1882. május 14-ikén) a Kisfaludy-társaság tartotta Tóth Lőrinc felszázados írói pályafutásának nemzeti közünnepét.

Október hatodik. A gyásznapot a legelső magyar asztaltársaság is megünnepli. Az 1848-49-es hónapok betegségekkel és temetkezési egyetemenek igazi egyenruhában zászló alatt vonultak a gyászi isteni szolgálatra.

A kassai m. k. konvinkció, mint távirattal jelentik, Berzevics Albert államtitart, ma nyitotta meg Schuster püspök, a tanács, a katonai és politikai hatóságok képviselői és nagy számban közönség jelenlétében.

Jó szülők. A Zombor és Vidéke írja: Apátinól szept. hó 18-án délután Praeske Frigyes volt szolgabírósi irnok egy Anna Anna nevű 14 éves aluli leányt nyújtott meg.

A hercegrímás és a baka. A Bars című újság írja a következőket: Egy felvidéki tanító közös hadseregben tartott Pószonyba hivott meg a hadseregben tartott tudományok tanácsát.

A hercegrímás és a vegyes házasság. A bécsi Neue Fr. Presse nem régiben Magyarország hercegrímásáról egy közleményt hozott, a melyben több téves állítás foglaltatik.

Véres összenyúlás árvíz miatt. Madrásból a Reuter-távirata a következőket írta: A Reuter-távirata a következőket írta: A Reuter-távirata a következőket írta.

A Janszki-ügy utóhatása. Az a hír, melyet tegnap mint hihetetlen jeleztek, ma megérkezett nyert. Tény az, hogy Komlthy Bela országgyűlési képviselőt a 32-ik gyaloghadosztály becsületbíróságának hat tagja, élén az elnökkel zredesével, párbajra hívta ki azért az interpellációért, melyet Komlthy a tiszti rangjától megfosztott Herberth ügyében elmondott a képviselőházban.

Véres zavargás vallásos ünnepeken. Átvahiban egy vallásos ünnepély alkalmával, mint Bombayból távirattal jelentik, a hinduk és mohamedánok közt oly izgalmat keltett, hogy véres verekedéstől lehetett tartani.

Másame Gyás és a gyűlés. A Gyűlési Hírlap írja: A gyűlési irányvonalakat a holnap folyamán a közeli Franciaországból kapott levelet az abban ajánlatl M. G. Gyűlés, kiknek fő szava megessé a mi... lapokból sokkal nagyobbra forduló... bajunkon az az ajánlatot tette, hogy a hozzá fordulóknak minden dől nélkül igen szívesen kell biztos gyógyszerrel a kolera ellen.

len. Minthogy azonban ekkor már a kolera itt szünetelt, közölt tanácsos udvarias leveleiben mondott közönséget a nemesszövület francia helynék szíves ajánlatát, melyet, hogy örömlünk, ezáltal igénybe venni nem voltunk kénytelenek.

Gyilkos csendőr. Megdöbbentő esetről veszünk hírt turkevei leveleznél. Turkeve egyik általános becsületben részesülő köztisztviselő polgári gyilkosság áldozata lön a gyilkos, ki vérengző kegyetlenséggel ölté ki a polgár életét, magy. kir. csendőr. Az annyira izgalmas és felháborító eset részletei a következők: Október 1-én a kisújszállási csendőr-őrsparancsnok vadászott a kisújszállási határban, vadászati közben Bordács Tamás kisújszállási lakossal, ki őrvadászatát már bántalva volt, ajtóját a turkevei határa. Ott észszeszólláltak Balogh Ferenc és Balogh István turkevei vadászokkal, miközben az őrsparancsnok Balogh Ferencet lelőtte, minthogy pedig a Bordácsdal dulakodó Balogh Istvánra rá nem lehetett, fegyverét újra megtöltötte s a már fekvő Balogh Ferencet újabb két lövéssel agyonlőtte.

Rédey Ernő Ottó. A legutóbbi napok sokat emlegetett hőse... Rédey Ernő Ottó, a legutóbbi napok sokat emlegetett hőse... Rédey Ernő Ottó, a legutóbbi napok sokat emlegetett hőse.

Nagy tüz Budán. Ma este 8 óra után a budai oldalon tüz tört ki a II. kerületi retek-utczán, hol a tüz azután a Fővárosi téren a tulajdonok között meggyújtotta a vendéglőt.

Vajda János költőemléke. Újabbán Párvy Lajos úr küldött be szerkesztőségünknek Miskolczról 4 forintos előfizetést. Az összeget az illetékes kezébe fogjuk juttatni.

cheshországi gyáros azzal vádol, hogy 6000 forint értékű árut jogtalanul eladott.

Rövid hírek. Előpatakban egy Buksa Anika nevű parasztonyos özvegyről sógóráról, s Vásza Jánosról, majd veredékes támadt köztük, s Vásza egy karóval úgy fejtébejázta az asszonyt, hogy ez szörnyet halt. Szállagymegye főispáni jubileumot rendez abból az alkalomból, hogy Baranyai Ágoston új év óta van mellősségében. Mezőtúrton Sziszak Pál gyár munkás e hó 1-én felakasztotta magát. Romandun (Veszprémmegye) Galler Klára hajadon két héttel ezelőtt született gyermekét meggyilkolta. Broadban (Szilvaföld) Joricsics Tamás polgári iskolai igazgatót elfogták, mert 500 forint elikkasztott. Mattoni budai Erzsébet sófőrdőjében seprét, végig 670 vendég fordult meg. Tárisban e hó 1-én teték meg az első kapavágást a Mars-mezőn az 1880-iki nemzetközi kiállításához. Párisban Harden-Hickey báró a «Tribune» élelmap szerkesztőjére párbajra hívta ki Clemenceaut, a szöbél vezért, ez azonban a kihívást elutasította. Bécsben Buchinger Mária ma öngyilkossági szándékából mérget ivott. Jókai észreveték azonban s erős ellen-méreg alkalmazásával reménylik, hogy megmenekül az életnek.

Rédey Ernő Ottó. A legutóbbi napok sokat emlegetett hőse... Rédey Ernő Ottó, a legutóbbi napok sokat emlegetett hőse... Rédey Ernő Ottó, a legutóbbi napok sokat emlegetett hőse.

Nagy tüz Budán. Ma este 8 óra után a budai oldalon tüz tört ki a II. kerületi retek-utczán, hol a tüz azután a Fővárosi téren a tulajdonok között meggyújtotta a vendéglőt.

Vajda János költőemléke. Újabbán Párvy Lajos úr küldött be szerkesztőségünknek Miskolczról 4 forintos előfizetést. Az összeget az illetékes kezébe fogjuk juttatni.

A KOLERA.

A tiszti főorvos hivatalhoz érkezett jelentések szerint tegnap déli 12 óráig ma déli tizenkét óráig pusztuló betegségek fordultak elő. Halálok pedig hat, a megjelentek közül 1, a régebbi 6. Így tehát a tegnapi meleg nap halála a betegségek és halálások szaporodásának nyílvánul.

A fertőző betegségek mai állása a következő: a barak-körházban: himlő 147, kolera 87, vörheny 17, a dologház körházban: hagymás 30. Tehát a himlő kisse csökkent s kolera kisse emelkedett. Beteglétszám a barakban 236, emelkedés 4, balparti körházban 1432, emelkedés 1.

Meghaltak: Prokai Mari 24 éves napszámomós, kilso váci-ú 1728. sz., Dosztal szil. Prohaska Erzi 33 éves háziaszola neje prater-utca 19. sz., Sári Károly 23 éves kocsis csomóru-ú 10. sz., Sallai István 37 éves szűcs, fehérvári-ú 3. sz.

A tolonczok szállítása ügyében a belügyminiszterium tekintettel a kolerajárványra rendeltetve utasította a törvényhatóságokat, hogy a tolonczok elindulás előtt, továbbá orrossal ellátott helyeken átvonulásuk alkalmával valamint a tolonczlámpákra való megemelési esék után szigorú orvosi megvizsgálás alá vésenek, a betegnek talál, avagy e tekintetben gyanus tolonczok, az egészségvesztés keltőleg elkülvitve a további kizárásnak és azonnal gyógykezelés alá vésenek. Utasítja továbbá a tolonczhatóságokat, hogy a tolonczokat a kellő táplálékul és az időjárás viszonyosságai ellen megvédjék ruházattal lássák el.

A hajózási vállalatok a közmunka és közkezelésügyi miniszteriumtól kért rendeltetést, melyek szigorú utasításokkal megemelték magokban a fertőző betegségek elleni megőrzési intézkedéseket. A kolerajárvány betegorvos megvizsgálás alá vésenek, a miniszterium elrendelte, hogy oly hajók, melyeken kolerabetegség történt, a hatóságok ellenőrzése mellett eszközöndő szigorú fertőtlenítés alá vésendők és ny esetekben a fertőtlenítés előtt a hajó az alomlásról el nem tavezhat. A törvényhatóságoknak szigorú kötelességük e rendelkezések pontos végrehajtásának ellenőrzése.

A barak-körházba 12 beteg szállítottak be, tehát kétszer annyit mint a megelőző napon. A létszám is emelkedett egyvel, s a halálozás egyvel. Beszállított betegek közt van 7 férfi és 5 nő. Meghalt a körházban 4 beteg, gyógyulva elbocsátottak 4-et s a mai létszám 67, tehát 4-gyel több mint a megelőző napon. A betegek tegnap a következő lakóházakból szállítottak körházba: IV. ker. Lipót-utca 47. sz., V. ker. vizaföld 1452. sz. (Zaratzky-villa), VI. ker. szabolcs-utca 24. sz., VII. ker. kertész-utca 3., VIII. ker. Stáhlly-utca 1. sz., koszorú-utca 25. sz. és Lujza-utca 12. sz., IX. ker. csepelkapart 13. sz., X. ker. Rákósi-útczán 13. sz. és a sokos útczán munkásnéző szűcsök. A kolera-betegek közül lakásainál volt 1; Újpestről jött 1.

Szept. hó 12-ikétől ma délig összesen 594 megbetegedés és 105 halálozás történt.

A vidéken. Szegec, okt. 4. (O. E.) Az éjtel Szegeczen is kiütött a kolera. Az első eset egy mezébbáros nevéjéről fordult elő, a ki tegnap este a tápi buscsról hazajövet lett rosszul, s még az éjtel meghalt. Holtestét felboncolták és konstátálta nála a kolera. Reggel egy Szalvóniából hazajött munkás is kolera alá esett, s rövid idő múlva meghalt. Ma délután 4 óráig összesen 8 betegedés és 4 halálozás történt. A megbetegedettek közül 2 katoná, a többi pedig jobbra a szegényebb osztály köréből való. A járvány elhárítására ma délután 5 órakor összehívták a szűcsök önkénteskedése megjelölés iránt intézkédni fog. A járvány feljötte meg meglepetést kellett vározzerte. Veszprémmegyében, mint a V-m írja, a kolera létezés megsejtán. Az ó-bányai koleraeseteken kívül Lókut közegében volt egy koleraeset, mely halálal végződött.

Fiume, okt. 4. (O. E.) A legutóbbi 14 óra alatt sem kolerabetegség, sem haláleset nem fordult elő.

Kolera, okt. 4. (O. E.) Az egészségügyi bizottság a járványt teljesen megszüntetnek jelenteni ki, napi jelentések több nem fognak kiadani.

A külföldön. Triest, okt. 3. Az utolsó 24 órában a capo d'istria körülbelül Racovashban és Parenzo városában egy-egy kolera-eset fordult elő.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A nemzeti színházban ma este királyi őfelsége nevéjéket kiemelt díjazásokkal akadémiai megjelölés, de csak az egyik, az új emberek adhatók elő, míg az Almadéi Tündér, Kés és mullán, című új felvonásos vígjáték helyett, Márkus Emília hírlap közbejött betegsége miatt, a Barátságok című, augo elítélte-tel ellátott, de voltaképpen francia eszpitől dundzó kis vaudeville került színpadra. Az ünnepe előadását nem nagy közönség nézte, de a kik jelen voltak, jól mulattak, mind a Tölgy István társadalmi vígjátékán, mely mag szöveztelle a aktuális szöveztől, mind pedig a fordított boloncság, melynek közönségétől megkülönböztetve, annyira lecsapottak. Ebben föl szereplő egyenként mindent alkotóval, hogy jellemzések alakokat mutatassanak be, de egyenletes összejárat, talán a kellemő próbak hiánya miatt, nem tudtak nyújtani. Szegedi József - mint Csipke-Spitzer, az új emberek fő képviselője - mindvégig erős vonásokkal és következetesen jellemző a vígjáték komikus hőseit, egyenletes mozzanataiban pedig, például, hogy csak egyet említsünk, a mikor vagyoni állásáról, milliójéről beszél, oly fényes volt, a milyen még mindig csak Szegedi József tud lenni.

Német színház. Kedélyes nagy felvonásos vígjáték volt ma este a bemutatott előadás. A darabnak a címe: Ehe-Recht, szerzői Schönfeld és Taveles, prágai hírlapírók. Meséje tulajdonképpen semmi. Ez a semmi azonban olyan igyvesen van összeállítva, hogy végül mégis csak kellemes mulatságos valamű siki bejöl, a melyben a közönség örömet találja. A szigorú kritikák a darab korlátnak állja ki, a közönség azonban nevet rajta s egyes a szerzőknek ad igazat, kik egy egész csomó sikerrel díjazt s szerzőjüket hordták össze. A nyelvekkel azután egy jó megírta jeleneteket bőven ellátta. A darabnak a magja az, hogy Kolbe igazgató Klára leányát összeházasítja Répassy zenecdi tanárnál. A nő keresztény, a férfi zsidó, a ui csak aztán siki ki. A férfi egyáltalán magyar állampolgár s így a házasság nem érvényes. Végül azonban kiderül, hogy a férfi tulajdonképpen württembergi állampolgár s így a házasság mégis csak érvényben marad. Répassy Kihílté alá kitűntök. Igen jó volt Müller a. (novellón) s Diezsel a. A többi szereplőben Fester a., Liszt és Schulze kiasszonyok, Blassé, Mattes, Sarno s Müller urak élvezetes, élénk összejáratok szerepeltek.

SPORT.

Budapesti fúvóversenyek. A holnapi nap ritka érdekesnek ígérkezik. A program hat futamot foglal magában, ezek között a negyedik futam az, mely a sportvilág érdeklődését teljes mértékben felkelti. A nemzetközi díj két ezer forintjára harmincz lovat neveztek, álva marad 16, s különösen az a körülmény fokozza az érdeklődést, hogy Fendó és Metallist szállnak sikkra a győzelem pálmájáért. 574 kilogramm visz, Metallist ugyanannyit; ez 67 éves, amaz meg három. Dacára annak, hogy Fenék az idén megnyerte a bécsi és az esztrákmet Dorby, valószínűleg tartjuk, hogy Metallist lesz a diadal, miután már több ízben bebizonyította, hogy a 2800 méteres távolság győzelmesen állja meg helyét és Fendó még nem vett részt ily nagy távolság versenyen. Ezekon kívül a starthoz várhatók: Springbok, Pajzán, Zománcz, Teraphin, Anna és Bucsány. A mai melet egyébiránt a Pásztor-díjjal nyílik meg. A távolság 2000 méter, a nevezett lovak száma 12, de három-négylé alga indúl több. Góliáth mellett könnyű megterheltesük következőben Si és Riadó érdemelnék figyelmű a Havani-díjért folyik a második verseny. Legjobb nevé kétévésnek készűnek felvenni a harozót e háromzer forintos díjért, melynek távolságát 1300 méterben állapították meg. Bulgár és Abonnet versenyege igen érdekesnek ígérkezik. Terhük közt alig van különbség, minél fogva Abonnet lesz valószínűleg a totálizátrón játszó közönség kedvence. A startnál előreláthatólag még Balzsam, Didi, Magnat és Gamín fognak megjelenni. A Handicapban, mely szintén 16 nevezés érkezik, Vinaigretnek van sok chance. Zunkut csak 444 kilogramm visz az 1300 méteres távolság. Hat lovat neveztek a Gátversenye s dacára legnagyobb lörhének, Pessimist a favorit; kivülte Knights Fee és Helgodand érdemelnék figyelmű. A távolság 2400 méter. Akadályversenyre zárul a második versenynap. A programban felsorolt tizenegy lo közül négy vagy öt fog futni, a távolság 4800 méter. Hanno, ha jó lovat kap, alighanem megveri versenytársait. A versenyek délután két órakor kezdődnek.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Az első 1848/49-iki honvédegyület Schubert Janos elnökkel által ma délután választmányi ülést tartott, melyen egyhangulag elhatározták, hogy Sínor János hercegrímásit jubileuma alkalmából üdvözölni fogják.

Az országos erkölcsnevelési egyesület tagjai napról-napra szaporodnak. Legújabbban Pálffy Miklós, Teleki Ede gróf és Révay Ferencz báró léptek az egyesület alapító tagjai közé 40-40 forinttal. Andrassy Géza gróf pedig pártól tag lett 5 fittal.

A budapesti fővárosi, állami és köztisztviselői hivatalszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete október 1-én d. u. 3 órakor a kalap- és hűmző-utczán körbéli egyleti helyiségben rendkívül közgyűlést tart.

Magy. tud. akadémia.

A nyári ülést ma vált az első ülés. Kezddött mint az összes osztályok ülése és végeződött mint a II. osztály ülése. Tagok elég számban jelentek meg. Itt volt a gyűlések a Tóth Lőrinc és Barabás Miklós jubileumi lakomájára. Az összes ülés főárgyát egy csomó pályamunka bejelentése tette, ezután pedig egy akadémiai jutalom megadására. A Pécély-jutalom, ha nem eszólunk, még csak kétszer volt kiítva. Először sem, másodszor sem adták ki. Nagyon vágyóznék, hogy harmadszor sem adják ki, és lesz az akadémia egyik második Karásonyi jut.

omdija, a melyet nem lehet megközelíteni. A Pécély-jutalom hazai történeti színművekre, szözl két-két évi időközben. Pályázat minden tíly tárgyú színmű, melyet színpadon előadtak, vagy nyomtatásban megjelent, a vagy az akadémiahoz írásban beküldetett. A jutalomvető nem mond semmit abszolút becsről, világszóló remekeségről, hanem az akadémia bírálóira bizza a döntést. Azok úgy látszik a legmagasabb főbbá zárják el az ezer forintot, ilyen fenséges széptani elvek lakatájával. Ma is kitűnő szép fejtegetéseket hallottunk két színdarabról, hogy mért nem érdemlik meg a jutalmat, habár jelentékeny munka mind a kettő. De az akadémia nem akarja tartani és őrizni állhatatosan az esethektől, a kritikát. Ugyis csak színház-igazgatók udonsághajlásának kielégítése végett szűntek a színdarabok. Színházaink csakugyan meg is élnek. Eredeti darabok dolgában sincs inség, minden év megtermi a maga színművet, sőt meghozza az új szerzőket is. Az akadémia hírdeti folytonosan a tökéletes megdöszéget. Hajján a Karásonyi-jutalom, mert akkor abszolút becsü színmű, de pedig hatalmas kiváság. De most hozzá fogják a Pécély-díjat is, melynek szembe-tűnő feladta, hogy tisztességes irodalmi munkát és színpadi sikert megjutalmazzon. Az akadémia futár ehhez megadni a maga erkölcsi támogatását. Tudva-levő, hogy magyar író és költő mindenütt megkapja, az amugy is széles e hazában. Kornány, társadalm, egyesek, aztán az egész ország bőven osztogatták az erkölcsi elismerést. Jutalom, elismerés megterem nálunk mindenkinél. Lehet az akadémia válogatos és tarthatja jó nagy magasságba a magáét. Két oly szími közül egyiket sem látta el legmagasabb színtúrjáról, melyeket a közönség már mellőnyölt, s melyekről a szigorú jelentés sem tudja elviratni, hogy nem mindennapi érdemekkel bírnak.

Az összes fűlesen Trefort Agost elnököt, Róviden távirattal a legokat, kívánva, hogy jó erővel és egészséggel fogjanak a munkához, mert Magyarországunk munkára és tudományra van szükség.

Gyula Pál titk ezután a felolvasó asztalhoz, hogy előadja jelentését a Pécély-jutalom sorsáról. A bíráló G. Vadnai Károly és Arany László volt.

Két darabot volt az a bírálók részéről. Egyik Rákóczi Jenő «Endre és Johanna», a másik Dóczy Lajos «Széchy Mária». Szórá korultek a nemzeti színházban. Megírta volt a lapokban. Vidékeken is előadták. Az akadémia bírálóit minos okunk, mint amezok. A ma színdarab történeti tárgyú akadémiai bírálat hangzóját, hogy nem hiú a történethez, s hozzá teszi: A történelmi hűség nem a történelem érdekében kívánjuk meg a költőtől. A történelem el lehet a költőzet támogatása nélkül, de a költészetnek szüksége van a történelem legelőzőbb vonásaira épen a költői hatá érdekében, mert különben képtelenek válni a hitetés, az illúzió megteremtésére, mely eldőlhetele. Ha a költő csak szenvedélyeket akar rajzolni, s nem a történelem közönséget tárgyozó színdarabok, akkor a történelem közönsége nem fogja elválni a költőtől. A történelem közönsége nem fogja elválni a költőtől. A történelem közönsége nem fogja elválni a költőtől.

A «Széchy Mária». Dóczy darabja ellen szintén több kifogást támasztott a bíráló történelmi hűség miatt, miután Dóczy a színdarabot itt előszereiben kijelentte, hogy a legújabb történelmi kutatások adatait kívánva felhasználni, a miből Györgyffy, Kisfaludy Károly és Arany eleni színdarabokból kivettél el. A jutalmat ez a darab sem kapja meg. Egy bíráló, Vadnai Károly osztozott ugyan a többség nem egy megjegyzésben, de mégis a «Széchy Mária» színművet, mind a főalak történelmi fellegőséiről, mind a mű irodalmi értékeiről, mind színi határáról fogja, jutalomra méltónak ítélté. A többség nem járultatott e véleményhez. A «Széchy Mária» szerzője a történelemből ugyan többit merített, mint költő előlde, de azért az a Mária, a történelem követelményei között foglaltatón történelmi adatait kívánva felhasználni, a miből Györgyffy, Kisfaludy Károly és Arany eleni színdarabokból kivettél el. A jutalmat ez a darab sem kapja meg. Egy bíráló, Vadnai Károly osztozott ugyan a többség nem egy megjegyzésben, de mégis a «Széchy Mária» színművet, mind a főalak történelmi fellegőséiről, mind a mű irodalmi értékeiről, mind színi határáról fogja, jutalomra méltónak ítélté. A többség nem járultatott e véleményhez.

Az ügynök csak az esetben rendelvén a jutalom kiadására, kik erre méltó mál találkozik, a bíráló bizottság két szavazattal egy ellen a jutalom ki nem adását ajánlja az akadémiaának.

Trefort elnök a jelentés alapján kimondta, hogy a jutalom nem adatik ki, s a nemzeti színház rendelkezése becsatálta.

Fraknól Vilmos főútkar előterjesztése következték. Meleg szavakban emlekezett meg dr. Kovács Pál elhunytáról, ki tölött az első osztály fog emlekezéséért tartatni. Bejelentete ezután a szeptember 30-ikáig beérkezett pályaműveket Kilencz akadémiai pályázat határideje telt le e napon.

Beérkeztek a következő pályaművek: A Telek-jutalomra (szomorújáték) 11 pályamunka. I. Barabás Dénos, Tragédia 5 f. II. Vak szenvedélyek vak áldozata. Szomorújáték 5 f. III. A vész ember. Szomorújáték 3 f. IV. Perényi gróf. Tragédia 5 f. V. Bolwell. Tragédia 5 f. VI. A férj és szerető. Dráma 4 f. VII. Gergely. Tragédia 4 f. VIII. Zács Dóczy. Szomorújáték 5 f. IX. Véres napok. Szomorújáték 4 f. X. A leghéves. Tragédia 5 f. XI. Astrea. Tragédia 5 f.

A Parkas-Raskó jutalomra (hazafias költemény) 14 pályamunka érkezett. I. A Hunyadiak. II. A szászoktól dala. III. A költő halála. IV. Dózsa György (Ballada). V. Hazafias költemények. VI. Bekői Pál. VII. Megelőzés. VIII. Visegrád. IX. Készüljétek! (Sátira). X. Hónszerelet. XI. Szabárvány ostroma 1475. (Ballada). XII. A debreczeni főkola háromszázados formálásának emléke. III. A protestáns nővérel apokrifeknek tettelekor. XIV. Csokonay Vitéz Mihály emléke.

A Bulvós-ty-jutalomra (hazafias élel) 13 pályamunka érkezett. I. Óda a magyar ifjúsághoz. II. Az ezredévhez. III. Hol van a valódi boldogság? IV. Petőfi Sándor emlékeztetése. V. Petőfi Sándor emlékeztetése. VI. Vörösmarty és kora. VII. A portál. VIII. Testvériség. IX. A tudományok. X. Óda Battenberg Sándorhoz. XI. A Deák Ferenc szobra helyén. XII. Hónvek a Barthányi gyásznapról alkalmára. XIII. A Henekes sárhány.

A Ludács-jutalomra (nyit pályázat Kazinczy Ferencz elterajzára) egy tervezet érkezett dr. Babits Kálmán budapesti tanártól.

Az Ullmann-jutalomra (az italmérsi jog megváltása) pályamunka érkezett. I. Az italmérsi jog megváltásának leggyorsabb módja. II. Az italmérsi jog megváltásának jogi gazdasági és pénzügyi szempontból legelőzőbb módja. III. Pályamű az Ullmann alaphoz az italmérsi jog megváltására vonatkozó kiirt pályázatra.

A Gorov-jutalomra (az etikai determinizmus el

postó-gombot. — Az elnök: Hát valami honvéd nem jár-e ott? — A tanu: Már azt tudom kérem, mert én azonnali lóra ültem és levéltem a főkapitányához, hol jelentést tevé a dolgról.

Ezután Zsille Zsigmond hasonlóképen lovasrendőr hallgatták ki, a ki hasonlóan adta elő a holléte feltalálását, mint társai.

Az elnök: Nézz meg, nem voltak-e a férfivádottak közül valamelyik a holléte nézni? — A tanu: En senkit sem látam, mert korán elmentem. Szita honvéd-főhadnagy később az őrszobába jött tudakozni a gyilkosság áldozata után s midőn megtudta, hogy Gazdag azonos a tanuhoz, Farkas Tamárral szembesítették, nem ismert fel benne, hogy az is ott volt azok közt, a kikkel a kapuban találkoztak. — A tanu: Nem ismerem föl.

Lenk Gyula kir. alügyész: Az őrszobába menet találkoztam valakivel. — A tanu: Igen, hányan voltak a kapuban, köztük két tiszt. — Lenk: A vizsgálóbíró előtt másképp vallott. — A tanu: En, kérem, ott is úgy mondtam. — Lenk: Hány órákor találkoztak a holléteivel? — A tanu: Negy és öt órák közt.

Dr. Hóts Odón, Farkas Tamár részéről meghívva kérdést intézett a tanuhoz: Mikor Tamárral szembesítették, nem ismert fel benne, hogy az is ott volt azok közt, a kikkel a kapuban találkoztak. — A tanu: Nem ismerem föl.

Ezután bevezetik Brumani Sándor tanu, a ki a sorok-sári-uton levő Popelka-féle házban lakozott.

Az elnök: Látta ön Gazdag Irén holléteit? — A tanu: Igen látta. Mikor reggel kinyitottam a kaput a házunkkal szemben sok embert, meg néhány rendőrt láttam. Odamentem és akkor láttam, hogy a holt ember, kit ott találtam, Gazdag Irén. Ez egyik kezében revolver volt. En a földön találtam egy csibukot és azt magamhoz vettem. — Az elnök: Nem látott egy honvédot? — A tanu: De igen, egy honvédot ott állt és azt mondtotta: «Ez az én legkedvesebb barátom volt». — Az elnök: Nem látta a vizsgálóbíró szembesítette őt Tamárral? — A tanu: Nem látta, a ki azt mondta, hogy ez az én barátom és a többi? — A tanu: Azonnal ráismertem. — Az elnök: Ön a vizsgálóbíró előtt úgy nyilatkozott, hogy azonnal nagyon gyanusnak találta Tamárt? — A tanu: Az igaz is. — Az elnök: Hát aztán miért találta gyanusnak? — A tanu: Hát kérem az egész beszédje, meg a mozdora, magaviselete gyanus volt. Bobódy is azt mondtotta, hogy Tamár olyan gyanus, hogy ha lehetne, mindjárt elfogadta. — Az elnök: Ismert ön Molnár Károlyt? — A tanu: Egy útnél találkoztam vele. — Az elnök: Hát Ternezy látta-e ott a holléteit? — A tanu: Nem. — Az elnök: Ez azt az acél-gombot? — A tanu: Ezt nem láttam. Egy csibukot találtam és azt később átadtam egy rendőrnek, a ki egy pipaszár vitt, melyet meg ő talált meg.

A tanu több ízben derültségre ragadja a hallgatóságot az által, hogy csibuk helyett következetesen «csibukot» mond.

Az elnök: Paprika-vonokat látott-e? — A tanu: Nyomatok nem látam, hanem találtam egy papírost, egy újság-darabot, melyen megírták, hogy paprika volt benne. — Az elnök: Gyakrabban is látta Gazdag Irén? — A tanu: Oh nagyon gyakran láttam, mert sokszor kiment a ménházba. Az elnök: Menház az, nem ménház. (Derültség.)

Az elnök (Gazdagnéhoz): Mondja csak Gazdagné, van tudomása arról, hogy férje gyakran kijár a ménházba? — Gazdagné: Igen, Gajgázdóhoz jár ki. — Az elnök: Jól van.

Az elnök: Találta-e az ügyész és Liedemann meg Katona védőügyvédek is intőnek néhány kérdést.

Az ügyész: Ön Molnár együtét szolgált? — A tanu: Igen. — Az ügyész: Nem találkozott vele a gyilkosság reggelén? — A tanu: Nem. — Az ügyész: Bizonyosan tudja és határozottan állítja ezt? — A tanu: Hitmet tehetem rá.

Liedemann védőügyvéd: Hány órákor nyitotta ön ki a kaput? — A tanu: 3 órakor.

Katona védőügyvéd: A papírost, melyben a paprika volt, ki találta meg? — A tanu: En.

A következő tanu Babody Keresztély volt.

Az elnök: Mit tud az ügy vonatkozásában? — A tanu: A mit tudtam mindent elmondtam a vizsgálóbíró urnak. — Az elnök: Ki találta a paprikát? — A tanu: En, Brumani és Schultheisz János. — Az elnök: Tamárnál mit tud? — A tanu: Reichthal Károly vendéglőjében fél meszlyt bört ivott Tamárral, aki neki bizonyos iróniával mondta: «na temettem el legkedvesebb bajtársamat.»

Az elnök: Ismert ezt a pisztolyt? — A tanu: Bizony kérem, nem merem egészen bizonyosan állítani.

Az elnök felmutatja neki az eldörtönyt: Volt-e Gazdagéknál ilyen formájú ké? — A tanu: Igen.

Az elnök: Hát aztán mire használták az ilyen kést? Hagyták vagtak vele? — A tanu: Vagtak azt is, csak hogy ilyen rozsdás nem volt.

Az elnök: (Gazdagnéhoz) Gazdagné, ez volt a hagyományos? — Gazdagné: Az én hagyományos otthon van. — Az elnök: Nem ez az? — Gazdagné: Ilyen rozsdás kést csak nem használtak konyhában?

Fölge a pisztolyra vonatkozólag hallgatták ki Bonár István kizsujzállási városi végrehajtót.

Az elnök: Mily viszonyban állott ön Gazdagékkal? — A tanu: Semilyen viszonyban; de mint akkor meg asztalos-mester segítettem nekik csomagolni. Az elnök: E pisztolyt nem látta a csomagolás közben? — A tanu: Nem emlékszem biztosan, hogy ez volt-e az. Ha tudtam volna, hogy ilyen sörre kerül, jobban megfigyeltém volna. (Derültség.) — Az elnök: Hát aztán hol van a csomagoló az a pisztoly? — A tanu: A kis paktkádba. — Az elnök: Mást mit csomagolt meg? — A tanu: Nem emlékszem.

Dr. Vaisz Sándor: Honnan van az, hogy csak a pisztolyra emlékszik? — A tanu: Nem néztem meg, mi volt a táskában. — Dr. Vaisz: Csak a pisztolyt csomagolta oda? — A tanu: Tele volt már a táská az azt csak bedugta.

Az elnök: Ismeri maga Gazdag Irén? — A tanu: Igen. — Az elnök: Honnan? — A tanu: Napesznámos voltam nála. — Az elnök: Mikor Gazdag legelőt Pestre lakni, segített neki pakkolni? — A tanu: Igen. — Az elnök: Látta akkor ezt a pisztolyt? — A tanu: Látam. — Az elnök (felmutatva Gazdag revolverét): Ez volt az? — A tanu: Bizony kérem nem tudom biztosan. Ilyen formájú lehetett, csak hogy rozsdás volt. — Az elnök: Ez hová pakkolta? — A tanu: Beletették egy paktkádba, azt meg azután pisztolyt elbeletették egy ládába. — Az elnök: Volt abban a paktkában egyéb is? — A tanu: Volt, csak hogy azt nem tudom mi volt benne. — Az elnök: Egy kezűvel is pakkolta be? — A tanu: Igen. — Az elnök: Miért haragudott Gazdag, mikor meglátta a pisztolyt? — A tanu: Nem 'om én. Csak azt mondta, nektek minden kutyaféret meg kell találni? — Az elnök: Mikor napesznámos volt Gazdagéknál, jár-e a konyhába? — A tanu: Hogyne; ettem is. — Az elnök: Es ismeri a késeket? — A tanu: Igen. — Az elnök: (felmutatva a konyhakést): Volt ilyen formájú? — A tanu: Volt, csak hogy azt nem 'om én volt-e?

Az elnök (Gazdagéhoz fordulva): Nézzé Gazdagné, ön a vizsgálóbírónál december 7-én beismerő vallomást tett a pisztolyokra vonatkozólag. Beismerete, hogy férjének két pisztolya volt, sőt még azt is elmondotta, hogy ez a nagyobbit revolver nála volt, mikor meggyilkolták. — Gazdagné: Igen, mondtam, hogy férjemnek vol-

tak revolverei, de azt határozottan nem állítottam, hogy ez az. Csak azt mondtam, meglehet, hogy ez is az ővé volt, bizonyos nagyok benne.

Dr. Vaisz Sándor: Kérem konstánál, mily nyoma feladatnál találtak ki a kizsujzállásról érkezett tanukat, Karapas Erzsébetet és Farkas Jánost.

Az elnök: A tisztelt védőügyvéd úr kérdéseire azzal felelhetek, hogy a rendőrség a nyomozás alkalmával volt tudomás arról, hogy a két kizsujzállási tanu Gazdagéknál szolgált és ennek folytán kérte fel a kizsujzállási járásbírósgót, hogy hallgassa ki azokat.

Dr. Vaisz: Kösönöm. Még csak arra vagyok hivatott kérem a tekintetes kir. törvényszék, hogy jóváhagyva azaz esetre, ha még eszünk olyan tanu, a kik a revolvert, mint Gazdag Irén tulajdonát agnosztálhatók, azokkal előbb irassák le azt és csak aztután mutassák elő nekik.

Az elnök: En azt hiszem, hogy ezzel a furlanggal célt nem érünk, mert a vizsgálóbíró már megmutatta a revolvert az illető tanuknak.

Dr. Liedemann: Bocsanatot kérek, de itt nem furlangról van szó. Sőt én még azt is kérem, ne egyet, hanem tíz revolvert tegyenek a tanu, ebbe és úgy mondják meg, melyik volt Gazdagé, melyik az igaz.

Az elnök: Habár nem hiszem, hogy ezzel célt érhetünk, eleget fogok tenni a védőügyvéd úr körölmények és holnapra 10 darab revolvert fogok beszerezni.

Ezután következett Schultheisz János sorok-sári-uti vendéglősné a kihallgatása, a kinek Tamár és Ternezy borozni szoktak.

Az elnök: Gazdagné volt valamikor a maga vendéglőjében? — A tanu: Soha sem. — Az elnök: Hogy támadt a gyanusja, hogy a honvédek követelték el a gyilkosságot? — A tanu: Sok pénzük volt. — Az elnök: Melyiknek volt sok pénze? — A tanu: Ternezy egyszer keresni jött hozzám egy takarékpénztári könyvet, a melyet ott felejtett. En ugyan nem tudtam róla; de segédem beszélt nekem.

Lenk Gyula kir. alügyész: Beszél ön Dobiecski honvédokról? — A tanu: Beszéltem, de nem emlékszem mit; csak arra, hogy azt mondta, hogy más nem lehet a gyilkos, mint Tamár és Ternezy.

Az elnök (Ternezyhez): Látja, a tanu azt mondja, hogy jó barátságban volt Tamárral. — Ternezy: En mindössze csak négyezer-ötven voltam vele Schultheisz-nál. — Az elnök (a tanuhoz): Látta-e Ternezyt is Gazdag társaságában? — A tanu: Nem emlékszem határozottan; de 4 vagy 5 honvéd volt még vele.

Kossuthányi Géza bíró: Ön határozottan állította, hogy Ternezy vele volt. — A tanu: Csak azt mondtam, hogy még egy volt vele.

Az elnök ezután behívatta Dobiecski Ferenc tanu, a honvédménház tagját. Dobiecski azonban beteg lévén, nem jelenített meg. Az elnök tehát felolvastatta a vizsgálat alkalmával Dobiecskivel felvett jegyzőkönyvet. Vallomása Ternezyre nézve iga terhelő. Minthogy Ternezy az elnököt elgyémeltette, hogy Dobiecski neki halálra elcsúszta, ezért ő is a vallomása óta haragja és az a gyűlölet, mely minden egyes szóháll kilangzik. Dobiecski szerint több honvéd látta, mikor Molnár néhány nappal a gyilkosság előtt egy revolvert tisztított. Baráth menházbeli tagját pedig azt halotta, hogy Ternezy a gyilkosság éjjelen ilyen nyugtalan volt, hánykolódott az ágyban, folyton sóhajtott és álmanban beszélt, úgy hogy Baráth felkelte. Ternezy arra a kérdésre, hogy mit beszél őssze-vissza, azt válaszolta, hogy: «Alvásközben mondtamtra nem lehet az a Molnár, a gyilkosság történetét, Dobiecski felment a parancsnokhoz és annak el akarta mondani történetét. Ternezy is ott volt és tetteket közönséggel hallgatta őt. Tamár és Ternezy kibábelben így barátok voltak.»

Az elnök (Ternezyhez): Ternezy, van-e észrevétele Dobiecski vallomására nézve. — Ternezy: Hazugság legnagyobb része. Dobiecski halalos emberem és én nagyon eszdom, hogy egy olyan ember, a ki önmagyi rangban van, ily gyalyagosnak hazudik. — Az elnök: Ott volt Ön akkor reggel a parancsnoknál? — Ternezy: Lehet, biztosan nem tudom. Tegyük fel, hogy ott voltam. — Az elnök: Ne tegyük fel, mert nekem biztosan kit tudom. — Ternezy: Biztosan nem tudom megmondani. — Az elnök: Dobiecski vallomásában azt is mondja, (többek között, hogy ott kildétek el, nézze meg, kit gyilkoltak meg.)

Ternezy: Ez nem igaz. Az elnök egyik tanuló, a ki szintén a honvédménház tagja, megkérdezi, nagyon be-e Dobiecski. Megtudva, hogy kocsin esedeg el lehetne hozni, elrendeli, hogy holnapra idézzék be.

Végül kihallgatták Boros Julia honvédménházbeli szakácsnét.

Az elnök: Magáról azt mondják, hogy nagyon haragos perszóna. — A tanu: En csak a rendet és igazságot szeretem. (Derültség.) — Az elnök: Erre a Molnár tud-e valamit? — A tanu: Csak azt tudom, hogy nagyon böbesztűt (Derültség.) — Az elnök: Émlekszik-e, hogy mult évi április 11-én a gyilkosság előtt éjszaka a honvédménház udvarán volt-e zárva. — A tanu: Neki akkor este Jodleska főhadnagy azt mondta, hogy mehet aludni, a kaput hagyja nyitva. — Az elnök: A kapu vagy a kertész nem parancsolt, hogy Tamár megközelítse vagy felte lékte? — A tanu: Bokody Árpád kertész azt mondta neki, hogy ez a szarvas hogy okle. — Az elnök: Maga tudta mindjárt, hogy kit ért ő? — A tanu: Igen.

Katona védőügyvéd: A kapu be volt-e csukva? Az a fényes, hogy kulcsaal be volt-e zárva? — A tanu: Igen.

Ezután a kihallgatott tanukat Schultheisz kivételével, a ki holnapra is beidézték, megeskelték. Előbb azonban Bakor József lovasrendőr kijelentette, hogy ő arra, vajjon a pilykegomb csakugyan Gazdag zsebében volt-e, vagy a földön hevert, nem emlékszik s így erre az esküt le nem teszi.

A tárgyalás délután két órákor ért véget. Holnap délután folytatják a tárgyalást.

GYÁSZROVAT.

Örv. Ráczkovi Eötvös Lejóné elhunytáról a család a következő gyászplakot adta ki: Ráczkovi Eötvös Dániel bírtokos, Ráczkovi Eötvös Károly bírtokos, iró és ügyvéd, Ráczkovi Eötvös László bírtokos, végre Ráczkovi Eötvös Lidia, férjzetett dr. Horváth Kálmáné a maguk, családjuk, gyermekeik s az összes rokonság nevében megjelent megemlékező szívet jelenték edes anyjuknak, a legjobbj anyuknak, örvény Ráczkovi Eötvös Lajosné részéről Bocsanat Uláhnál. Lidia özvegynek alacsony életű 70-ik évében, rövid szenvedés után, aggodni gyengeségben, október 1-én történt gyászos elhunytát. A boldogultnak kihált temetel október 3-án vasárnap délután 3 órákor fognak a mező-szentgyörgyi családi sírkertben a helyvét hitvallás szerzetárisi szerint örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Mező-Szent-Györgyön, 1886-ik évi október hó 2-án. Aldás emlékeim! Béke örök álmain!

Komjátzy Zoltán haláláról a család a következő gyászplakot adta ki: Komjátzy Béla országgyűlési képviselő és neje szül. Freyssen Matild saját és gyermekei Pál, egy Freyssen szül. Urj Idánynyanya és az összes rokonság nevében tudatjuk szeretett gyermekünk, testvér, illetve unoka Komjátzy Zoltáné, selyves szenvedés után, fe 6. október hó 2-án este 8 órákor, életének 12-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hilt temetel f. évi október hó 4-én dé. 11 órákor, fognak a helyvét hitvallás szerzetárisi szerint a budai nemetvölgyi temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1886. október hó 3-án. Béke poraira! A temetés ma délelőtti 11 órákor ment végbe nagygyászú közönség jelenlétében, mely ószinte részvételt ösztönzött a melyen saját család gyászában. A ravatalnál Papp Károly rév. lelkész mondott megáható imát.

TÁVIRATOK.

Zágráb, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Mervád közköribern bírlék, hogy a tartománygyűlés csak december elején nyílik meg. A bán tegnap ismét Budapestre utazott.

Bécs, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A Wiener Allg. Ztg. jelentése szerint Margit főhercegné,

nőt, Károly Lajos főhercegné leányát Frigyes Agost szász herceggel való eljegyzését tervezik.

Bécs, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A táv-telegráf Bécsi német konzulát Ljebig Allred báró neveztelet ki.

Nápoly, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A klerikális demonstrálók közül a törvényszék három egy havi, a Giordano Bruno egyet egy tagját pedig hat nap fogságra ítélte. A miniszteriumhoz felterjesztett jelentés szerint 24 záróban több apáca volt, mint a mennyt a törvény megenged. Az Olaszország egyesítésére vonatkozó római plebiszciumot évtoroldóval megintették.

Róma, okt. 3. (Az Egyetértés távirata.) A hadügyminiszter előterjesztésében javasolja, hogy a czébla vett erődítési munkálatok ne tüz, de három év alatt legyenek készen, továbbá, hogy a tüzérségi bataria szaporítottassék, végül, hogy két új ezred alkotassék. Ez intézkedések évenkénti 15 millió több kiadást okoznak. Szó van a tengerészeti kiadások növeléséről, s mindezt a közigazgatás mai ágaiban történő megtakarítással akarják fedezni. (N. Fr. Pr.)

Róma, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A turini antiklerikális meeting rendben folyt le. Bonghinek Tredisoban az iskoláról és a klerikalizmusról tartott beszédje az országban visszhangra talált. Bonghi úgy nyilatkozott, hogy meg kell különböztetni a klerikalizmust a vallástól. A vallásra szükség van a társadalomnak, holott a klerikalizmus nincs. Nem minden pap klerikalis, nevezetesen az alsó papság nem az. Az állam kötelezi magát, hogy az alsó papság és a Vatikán közé áll, hol a klerikalizmus központja van. A pápa maga lasként a legelsőantabb klerikalis lett. Befolyását egykétnek nem kell tulbecsülni. Az iskolák tekintetében gyökeres reformra van szükség; az olasz népiskolákban keveset tanítanak, meg kevesebbet nevelnek. Pap-tanítók helyett világi tanítókat kell alkalmazni, mert ezek ebreszik fel a tudomány iránti érdeklődést. Legszükségesebb mégis, hogy a mostani népiskolákban vallás ellenes jellegét elvegyék, mert ez ellentétben áll az olasz családok szemléletével. Mondják, hogy törvény van készülőben, mely a jezsuiták által vezetett nép- és középiskolákat megszünteti. (N. Fr. Pr.)

Madrid, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A hadtörvényszék, mely tizenhat tábornokból és négy ezredesből áll, Villacampán, három tisztet, öt altisztet, három kapitányt és két polgári ezredes hadbíróvá ítélte. A halálra ítéltet éredekben erő mozgalom indult meg, hogy megkegyelmezzenek nekik. Az ítéletet a legelső hadtörvényszék fogja felülbírálni. Azt hiszik, hogy az ítéletet közül csak hetet fognak kivégeztetni.

Madrid, okt. 4. A köztársasági pártáryuságok küldöttéi, elűkén Salmeronak, tegnap Sagastának jártak, hogy a halálra ítélt felkelték megkegyelmezést kérjék. Sagasta nagyon tartózkodólag válaszolt s kijelenté, hogy kötelessége a kormánynak a reá bizott nagy érdekek felett öröködni. A legelső hadi és tengerészeti törvények, mint legelső itélőszék ma fogja kimondani a felkeltéket az ítéletet.

Madrid, okt. 4. Az ellétek megmentése ügyében folyton történnek erőtesztések.

Paris, október 4. A görög király és királyné ideérkeztek.

Paris, okt. 4. Mint a hírlapok Tonkingból jelentik, a francia határozott bizottság tagjainak kíséretét tengeri rablók megtámadták s a több két tisztet, 6 katonát és 5 tonkány benszűlötlet megölték.

Bordeaux, okt. 4. Freycinet kormányelnök a tegnap este tiszteletre rendezett lakomán beszédet mondott, melyben kiemelte, hogy a társaság alatt mindentűnt az egyesítés és egyes eszmével találkozott. Még sok reformra van szükség. A kormányelnök felhívta a jelenlévőket, hogy kövessék a kormányt a haladás és szabadság útján.

Brüsszel, okt. 4. A szabadelvűk Namurban rendezett ünnepi ünnepségen, mely tiltakozás volt Rouvaux polgármester letétele ellen, az ország valamennyi szabadelvű egyesülete képviselve volt. Több szabadelvű párti hírlap ebben a szabadelvű párt különböző iránylati bizni kibékülés jelt láta.

Drezda, okt. 4. Az Ottó főhercegné esküvője alkalmából rendezett ünnepi események a tegnap udvari bálban, mely igen fényes látvány nyújtott, a felségekeret tartottak. A bál félkör ért véget. Lajos, Viktor és Ferenc hercegek ma délelőtti, az új pár ma délután és a többi fejedelmi vendégek holnap utaznak el.

Brüsszel, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Több mint 8000 ember tüntetett tegnap Namurban Rouvaux lelet polgármester mellett és a kormány ellen. Belgiumnak valamennyi liberális egylete részt vett a tüntetésben. Az egyeteket zászlókkal vontattak fel, melyekről nem hiányzott a híres Aves Cesar felirat. Este diszeloadás volt a színházban, mely a párisi Salle du jeu de paume történeti jelenetere emlékeztet. Miután Delvaux mint az antwerpeni egyet elnöke a vidék nevében, Berge mint a brüsszeli liberális hila elnöke és Janson mint a brüsszeli association liberale elnöke beszélt, megzúnt a pártgyűlés. Janson erősen lázított a kormány ellen, egyesülésre buzdította a pártot, a mostani kormány megbuktatására. Berge a doktrinerek képviselője megjelölt Jansont. Erre általában kibékülés következett, doktrinerek és progresszisták kezét szorították egymással. Rouvaux szintén beszélt, hangsúlyozva, hogy a pártoknak okvetlenül egyesülni kell, hogy a kormányt megbuktassák. Bizonyos, hogy Rouvaux, ha Van der Smissem a mandátumról lemond, Brüsszelben megválaszlják. Semmi sem zavarta meg a tüntetést, mely a mostani kormányt nem kis gondot okoz.

Drezda, okt. 4. Az új főhercegné házaspár ma délután a petersburgi várkastélyba utazott.

Pétervárr, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Pol. Corr. A napokban a kelet-szibériai és amurterületi kormányzó Pétervárra érkeznek s akkor

Oroszországnak Kínához való viszonyát behatóan tárgyalják. Különben a viszony újabb időben lényegesen javult s a főkományzó azon a véleményen vannak, hogy modus vivendi könnyen lehetne találni, mi által a gyakori határegesétek megszüntülnek s a politikai viszony is javulna.

Pétervárr, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) A Szoftiát elhagyta; ugy vélük azonban, hogy az országban tesz körülut a hangulat kitűzdésére.

Bolgrad, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Pol. Corr.: Az az állítás, hogy a pótválasztásoknak nem egy napon való megtartása alkotmányellenes, alapítalan, mert a kormány az 1869-ki alkotmányi értekezésben joga van, a pótválasztásokat a múlt években látja, akár egy, akár több napra kitűzni.

Bolgrad, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Pol. Corr. A közeletársági miniszter Popovics osztályfőnököt Németországba küldte, hogy az ottani tanügyet tanulmányozza.

Konstantinápoly, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Hírlik, hogy Európát nemokára azzal a javaslattal lepik meg, hogy Bulgária Svájc mintájára köztársasággá alakítsassék át.

Kopenhága, okt. 4. Az országgyűlés ma megnyitott. Mindkét kamara újra megválasztotta az eddigi elnökeket. A folkettingben holnap tervezik elő az 1887-88-ik évi költségvetési előirányzatot, valamint az államudvari ügy részének konvertálásáról szóló törvényjavaslatot.

New-York, okt. 4. Pensylvania kormányzója a főállamgyűléshez intézett iratban felhívja ennek figyelmét a köztársasági társaságok szövetkezőkkel eljárására, mely felvéri a kőszénárakat, meg pedig azáltal, hogy megszörjti a szénzállást. A kormányzó kijelenti, hogy a közönség a szövetkezők kegyelmek van kiszolgáltatva. Ez törvényellenes állapot, mely sérti a közönség érdekeit. Kéri az államgyűlést, hogy hivatalból indítsa meg a pórt a szövetkezők ellen. Mondják, hogy az államgyűlés haladéktalanul megindítja a törvényes eljárás a közön-elarusító szövetkezők ellen.

Kaulbars Szófiában.

Szófia, okt. 3. (Este.) A minisztertanács hosszabb vita után megállapította a Kaulbars tábornoknandó válasz szövegét. E válaszjegyzékben a bolgár kormány vonatkozólag a Kaulbarsszal tegnap folytatott értekezéset, ki fogja jelenteni, hogy egészen hajlandó megfogadni Oroszország tanácsait; amde azt csak annyiban teheti, a mennyiben azt az ország törvényei megengedik. Érdekes írja — a Havas-ügynek — ez ügyben néhány szót megemlíteni, melyet a kázadó katonatisztek fölött tegnap folyt értekezleten ejtettek. Nikolajev kijelentette Kaulbars előtt, hogy ez ügyben csak a bírói hatalom illetékes, hogy azonban a kormány oda fog hatni, hogy a tisztet egyrésze néhány nap alatt, mások, kik nagyobb mértékben vannak terhelve, később óvadék letétele mellett szabadon bocsáttassanak. Kaulbars erre azt válaszolta, hogy Oroszország véleménye az, hogy a választások csak kelő hosszúságra, legalább is hat hetidőköz után ejthetők ki, a katonatisztek szabadonbocsátásától számítva. Ismétli, hogy ha a választások korábban megténeek meg, nem fognak érvényeseknek elismertetni s hogy a nemzetgyűlés összehívása mindenekel hasznontalan volna, mert Európa meg nem egyeztet meg a jelöltet illetőleg. A miniszterle érre megjegyezték, hogy az alkotmányi értekezésben a fejedelmválasztásnak a trón megürülése után egy óra kell megtörténi. Kaulbars azt válaszolta, hogy ez lehetséges, de tekintet kell lenni a rendkívüli viszonyokra, melyek közt az ország jelenleg van, és a melyek nem voltak előre láthatók, midőn az alkotmány készült. Egyébiránt nem szabad felelni, hogy a bolgár alkotmány mellett ott van a berlini szerződés is, és hogy ennek értelmében a kormányt más uralkodóra való ruházása csak e szerződést aláírt hatalmakkal egyetértésben történhetik. Ez oly diplomaciai munka, mely hosszabb időt igényel, mint a melyet a bolgár alkotmány ír elő.

Szófia, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Az orosz jegyzékre adott válaszában a kormány késznek nyilatkozott, hogy a foglyokat kaucazió mellett szabadon bocsátja, azonban a választásokat nem halasztja el.

Szófia, okt. 3. (Este.) Kaulbars tábornok értesítette a bolgár kormányt, hogy a tegnap este neki kézhez jutott választás tartalma nem lévén eléggé világos, mára határozott választ kíván a választásokat és a katonatisztek szabadon bocsátását illetőleg. A minisztertanács e pillanatban azzal a kérdéssel foglalkozik, mit kell ezután tennie. Helybeli lakosok mára meetinget terveznek, melyen azt fogják indítványozni, hogy a lakosság adja bizonyítékát a regensségit iránti bizalmának és Kaulbarshoz utja azt a kértéssel intézze, hogy fogadjon el a kormány által eléje terjesztett válaszjegyzéket.

Szófia, okt. 3. (Az Egyetértés távirata.) Kaulbars tábornok a regensségit módosított választást sem tartja kielégítőnek, s újabb határozatot követel. A kormány még nem jelentette ki, hogy határozatát megváltoztatja. Itt azt beszélik, hogy az orosz kormány Németországot és Ausztria-Magyarországot felszólította, hogy Bulgáriára vonatkozó igényeit támogatassák, de tagadó választ kaptak.

Szófia, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Tegnapi több mint száz szófia polgár küldötték megjelent Kaulbars tábornoknál felkérve őt, adnó jóváhagyását arra, hogy a nagy szobránjékt megtartsák s az az új fejedelmet választassák. Kérdezték továbbá, hogy az orosz kormány kit ajánl fölülül a bulgár trónra, és kijelentették egyuttal, hogy a jelenleg uralkodó állapotok tarthatatlanok, mert az ország anyagilag és erkölcsileg tönkre megy, és hogy a kormányzókat és miniszter iránt teljes bizalommal viseltetnek mindaddig, míg az a legális alapon működik. Kaulbars tábornok erre azt felelte, hogy mihejt a kormány az általa ajánlott jegyzék pontjait teljesíti, ő támogatni hajlandó minden kívánságukat, az átadott pontok teljesítése azonban a czár akaratára, ki ezt határozottan követeli, mert ellenkező esetben egy a kormányra, mint az egész bolgár népre hárulnak a felelősség terhe. A mi a fejedelmi jelöltet illeti, úgy Oroszország jelenleg egyen azon működik, hogy e tekintetben Európával teljesen egyöntetűen járjon el. Egyebhangzó eljárás azonban december előtt várni nem lehet, addig pedig teljesen helyreállhat az országban a szükséges rend és mozgalom mely egy fejedelem választására szükséges és így csak akkor számolhatnak arra, hogy a nagy szobránjékt megtartsák. Az ellen, hogy Sándor fejedelmet vagy valamely rokonát választassék, Kaulbars tábornok a leghatározottabban tiltakozott, mert ebbe Oroszország sohasem egyezhetne bele.

Szófia, okt. 4. A tegnapi meetingen egyik czankovista szónok ellen irányuló zajos jelenetek fordultak elő. Kaulbars személyesen jelent meg a gyűlésen s beszédet intézett a tömeghez, mely nem akarta őt meghallgatni. Kaulbars a jelenlévők hallgatása közben távozott a gyűléstől.

Szófia, okt. 4. (Az Egyetértés távirata.) Tegnapi jelentőségű esemény történt, melynek következményei beláthatatlanok, befolyása azonban meg lesz a bolgár kérdés megoldására. Mint jelentve volt a főváros több polgára meetingre hívta össze a polgárokat, hogy a politikai helyzetet megbeszéljék. Az összehívók az orosz-barát körökbe tartoznak, noha az orosz-párt vezérlet. fiai az egybehívásnál nem szerepeltek. Azt hitték, hogy ovációk készítenek a meetinget Oroszországnak; a doly azonban másképp törtt ki. A Szófia nyílt téren föllállított szöszök körül a főváros számos, előkelő polgára gyűlt egybe. A szónokok eleintén az ideiglenes kormány magatartását dicsérték, melyeket a tömeg hasrógó éjnekkel fogadott. A kormány tagjai közül senki sem volt jelen.

Azán a Czankovista párt «Szófia»a szerkesztője lépett a szöszökre s igen izgatott, kihívó módon beszélt, szenvedélyes hangon emelte ki Oroszországnak Bulgáriától szerzett érdemeit, heves támadást intézett Sándor fejedelem ellen, ki az országot elárulta s a kormány ellen, ki politikájával szerencsétlenségét idéz elő. Ez előadást hozzászólók közbizalommal szöszözték meg, majd hallható moraj

